

Quan TV3 parla de l'Església...

Dv, 18/09/2020 per Pere Codina

[Els nous veïns de Diognet](#)

Publicat a la revista EL PREGÓ, núm. 583 (09/20) pàgs. 3-5

La qualitat tècnica dels informatius de TV3 (els telenotícies: TN) és una apreciació compartida per bona part de la població. Ho acreditarien les estadístiques d'audiència, sostingudament elevades. I no serem pas nosaltres els qui posem en dubte el rigor *habitual* amb què aquesta televisió, que vol ser «la nostra», acostuma a presentar els seus informatius.

Però des de El Pregó creiem convenient abordar aquest tema perquè ens adonem que hi ha alguna cosa que grinyola... i que afecta els cristians catòlics, com a membres d'una Església que és objecte de notícies escadusseres (i de massa silencis...) per part dels TN de TV3. De fa temps, tenim els nostres dubtes sobre el biaix ideològic amb què els informatius semblen actuar, tant en la selecció dels temes que es tractaran, com en la manipulació interessada amb què sovint presenten aquests continguts.

Presentem unes conclusions

No podríem parlar de conclusions si ens haguéssim limitat a seguir passivament el dia a dia de la programació. Per això, hem mirat d'enfilar-nos una mica, i poder veure les coses amb perspectiva suficient per a obtenir un «mapa de continguts». I ho hem fet així.

Hem accedit a <https://www.ccma.cat/tv3/alcarta/telenoticies/>, i hem pogut consultar el repositori digital de totes les notícies emeses en els TN durant 160 setmanes: des del 21 de maig del 2017 al 18 de juny de 2020. D'entrada, hem buscat tots els informatius marcats amb l'etiqueta «Església». Després, ho hem completat amb altres etiquetes 'menors': «religió, Càritas, capellans...». Hem eliminat els duplicats i les referències a altres religions o a altres confessions. Hem obtingut una llista de 229 notícies, sobre les quals ens centrarem.

De què parlen els TN quan parlen de l'Església

D'entrada, semblaria que 229 notícies per a un lapse de temps de 160 setmanes faria dues notícies cada tres setmanes. Doncs, no: l'emissió de notícies sobre l'Església és molt irregular. La tònica general és d'una gran sequera -un gran silenci-, amb xàfec escadussers que arriben sovint amb pluja intensa, llamps i pedregada. Una quarta part d'aquestes notícies (exactament 59 sobre 229) van caure durant el primer trimestre de 2019: 40 notícies el febrer i 18 notícies el març. En molts TN del mes de febrer hi hagué quatre i fins i tot cinc notícies sobre l'Església i sobre un mateix tema: els abusos sexuals, associats (d'una forma o altra) a l'Església *en qualsevol lloc del món*. El mínim que podem dir és que la intensitat d'aquest xàfec de notícies, sembla sospitós... i no casual.

De les 229 notícies que hem trobat, 89 (38,9 per cent) parlen d'abusos sexuals a menors: tant dels abusos imputables a personal extern de servei en centres de l'Església, com dels duts a terme per clergues o religiosos. No cal dir que la notícia de les actuacions iniciades en ordre a tractar aquests casos, o bé l'actitud amb què

uns o altres s'ho miraven, solen ser una excusa perfecta per ampliar el nombre d'emissions sobre el tema.

Els altres temes relacionats amb l'Església *durant aquest període* i que no tractaven els abusos sexuals a menors, han estat aquests: Càritas (18), immatriculacions, patrimoni, economia (15), trasllat de les restes de Franco (5), escàndols sexuals o doctrina sexual, homosexualitat (6), sobre bisbes -nomenaments, declaracions sobre moral o sobre presos polítics- (11), sobre el papa, amb temes o fets més aviat irrellevants, (24). A jutjar pels fets, semblaria evident que per als TN de TV3 l'Església només és notícia quan se la pot atacar, menystenir o reduir als tòpics més repatanis.

La mediateca no reflecteix els detalls de les emissions

Convé deixar clar que el que hem comptat són les referències d'arxius guardats en la mediateca de TV3. No hem analitzat les emissions reals, que són incomparablement més rellevants que no pas les fitxes d'arxiu. És ben conegut que la notícia obté un plus d'audiència i per tant d'abast, segons el moment del TN en què s'ha transmès, segons els minuts que se li han dedicat, segons les vegades que l'han passat... I tenim les nostres raons per sospitar que en més d'una ocasió els informatius de TV3 han fet un ús èticament dubtós de dades objectivament neutres, però que han estat emeses periodísticament manipulades... Ens remetem als TN, que del dilluns 4 de febrer al divendres 8 van emetre 20 notícies sobre abusos...

De què ha parlat també durant tot aquest tems?

TV3 ha parlat del papa... vint-i-quatre vegades. Cinc vegades l'ha presentat parlant d'abusos per condemnar-los (primer trimestre del 2019) i cinc vegades més n'ha parlat associant-lo a anècdotes intrascendents: queda atrapat a l'ascensor, un nen es posa a jugar al seu costat, una dona li estira el braç (notícia repetida dues vegades)... La resta, són notícies d'agència amb declaracions o discursos del dia. No ha anunciat (i no diguem, comentat) cap de les grans encíclics del papa: per exemple, no hi ha constància que els informatius de TV3 hagin esmentat una sola vegada l'encíclica *Laudato si'*, sobre la cultura ecològica.

Sembla evident que el redactor de les notícies sobre l'Església té un gran desconeixement sobre el món del qual informa, o si més no, desconeix un llenguatge que ell —suposadament «expert»— hauria de «traduir» per al gran públic. Diu, p. ex.: «*el papa 'santifica' (per 'canonitza') dues figures de l'Església més compromesa: Pau VI i Òscar Romero*». O bé titula: «*Contaminar serà pecat...*» com si el fet de ser pecat, o no, depengués d'un dictamen del papa... De forma general podem dir -i denunciem- que TV3 fa un ús abusiu de la paraula «Església» com a suposat subjecte responsable de fets noticiables: un bisbe no és l'Església, ni dos bisbes tampoc.

Els ciutadans que sobre el papa Francesc no tenen altra informació que la dels informatius de TV3, al·lucinarien si coneguessin aquesta notícia real: «segons l'enquesta anual de Sigma Dos-Gallup Internacional, a principis de l'aquest any (2020) el papa Francesc ha repetit un any més com a líder global més valorat en tot el món (53%), seguit d'Angela Merkel (46%) i de Emmanuel Macron (40%)...» Però poden estar tranquils: TV3 no els ho dirà!

Paraules i silencis

Tan important -si no més- com les notícies, són les «no notícies». És a dir, tots aquells fets noticiables que haurien pogut ser notícia i no ho han estat.

El tipus de notícies en què -més enllà dels abusos- TV3 parla de l'Església acostumen a ser notícies intrascendents o anecdòtiques, a voltes gracioses (o ridícules), sovint associades a actituds carques, involutives o exòtiques (exorcismes).

Un exemple: El 24 d'octubre de 2019 els TN informen que «Ultraconservadors catòlics roben estatuetses indígenes d'una església de Roma i les llancen al riu Tíber». Molt interessant, certament. Però de tot el *Sínodo de l'Amazònia*, en sabem ben poca cosa: que «pot realitzar el somni de Casaldàliga» (6/10/2019) i que «El papa té a les seves mans que els homes casats puguin ser sacerdots» (27/10/19).

Un altre: El 31 de desembre de 2019, el TN parla del papa: «El papa s'enfada: una feligresa l'estira pel braç i ell la renya picant-li la mà». L'endemà, 1 de gener, insisteix: «El papa es disculpa per haver renyat i picat la mà a una feligresa». Però no diu res del missatge del papa Francesc, reconegut líder mundial, per al Dia mundial de la Pau...

Però hi ha silencis més greus. Per exemple, el TN del 13 de febrer de 2019 anuncia -en portada- una «acusació» (no presentada a cap jutjat!) d'uns suposats abusos sexuals..., però «s'oblida» d'informar de la impugnació presentada pel «falsament denunciat» i de la resolució judicial en què es declara que no s'ha presentat cap acusació...

O també, el 12 de juliol del mateix any, difon que «l'arquebisbe Omella declara com a investigat per injúries i falsedat documental», però després «s'oblida» de dir que la causa va ser arxivada... Oblit... o mala fe?

Diguem-ho clar: el rigor informatiu «habitual» dels TN de TV3 sembla tenir una excepció: les notícies sobre l'Església. I ens costa de creure que aquesta manca de rigor i descarada manipulació sigui atribuïble només a la incompetència del (la) periodista de torn.

Contra l'escola concertada?

Tot i que no entra dins el nostre període analitzat, no estarà de més recordar que l'any 2016, entre els mesos de febrer i març, TV3 va esbombar els abusos comesos per un antic professor en un col·legi marista. L'any següent (2017), i per les mateixes dates, *El Periódico* va recordar que era l'aniversari de la notícia i TV3 s'hi va abonar immediatament. Durant el primer trimestre de l'any 2018 va emetre una sola notícia sobre l'Església: els abusos d'un monitor en una escola Vedruna. L'any 2019, de les 65 notícies sobre l'Església emeses durant el primer trimestre, 60 feien referència directa o indirecta a abusos de menors.

Algun malpensat farà notar que -oh coincidència!- el primer trimestre de l'any és justament el període en què comencen les inscripcions a les escoles (també a les concertades)... D'altra banda, és francament admirable que no consti cap cas d'abús de menors en l'escola pública, tot i ser més nombrosa que la concertada (i d'Església). Ens permetem de suggerir a TV3 un programa que esbrini els mètodes preventius que posa en pràctica l'escola pública per poder-se mantenir al marge d'una xacra que, segons que diuen, és omnipresent...

Conclusió

Com a la paràbola de l'evangeli, dins la xarxa de l'Església —humana com és— hi ha de tot: hi ha Roucos però també Casaldàligues; hi ha Cañizares i també Romeros; n'hi ha que viuen mirant el passat, i n'hi ha que malden per ser fidels avui a l'Evangeli; hi ha pederastes, però hi ha també moltíssims seguidors de Jesús que es mantenen fermes al costat dels més febles, arriscant dia a dia la seva vida.

Ens podríem considerar afortunats si aquest biaix informatiu sobre l'Església fos exclusiu de TV3. Malauradament la majoria dels mitjans de comunicació actuen de la mateixa manera en les notícies sobre l'Església. Ara bé, és innegable que, quan un mitjà informatiu té una percepció obsessivament selectiva sobre una realitat complexa, el que està mostrant és més el biaix informatiu que pateix l'observador, que no pas la mateixa realitat observada. Informant sobre l'Església, molts mitjans d'informació són una mostra evident d'anticlericalisme tronat... per més que en vulguin dir «laïcisme».

Pere Codina i Mas